

Nekrológy a spomienky

Vierka Slezáková (rod. Orthová), 1973–2009

Lichenologická pracovná skupina *Cladonia* má svoju neoficiálnu kroniku, žltý šanón so správmi z exkurzií, seminárov, prednášok, s fotografiami, básničkami a rôznymi inými písomnosťami a dokladmi súvisiacimi s lichenologickými aktivitami u nás. Veľmi príjemné čítanie... Okrem toho tam nájdeme napríklad obaly z cukríkov, ktoré obsahujú výťažky z lišajníkov, obaly z liekov a podobné kuriozity. Kroniku tým všetkým hojne zásobovala Vierka Slezáková, členka a dlhoročná vedúca tejto našej pracovnej skupiny. V novembri 2009 do nej pribudol oznam. Hovorí o tom, že Vierka od nás 13. novembra 2009 odišla, po ťažkej chorobe.

S lišajníkmi a takisto obľúbenými hubami „sensu stricto“ sa stretla ako preparátorka v Slovenskom národnom múzeu-Prírodovednom múzeu, kde pracovala po strednej škole. Rozhodla sa pokračovať v štúdiu. V roku 1999 ukončila Prírodovedeckú fakultu UK v Bratislave. Na Katedre ekozozológie a fyziotaktiky úspešne obhájila diplomovú prácu „*Bioindikácia zmien prostredia vo vybraných oblastiach západnej časti Podunajskej nížiny (NPR Šúr, Rusovce) pomocou epifytických lišajníkov*“. Jej školiteľom bol Ivan Pišút. V bádani lišajníkov pokračovala počas trojročného interného doktorandského štúdia v Botanickom ústave SAV, kde sa, opäť pod vedením Ivana Pišúta, venovala taxonómii rodu *Xanthoparmelia*. Jej doktorandská práca priniesla zaujímavé výsledky, ktoré vzápätí publikovala. Po ukončení doktorandského štúdia sa vrátila do Prírodovedného múzea, kde pracovala do odchodu na materskú dovolenku.

Vierka významne prispela k rozvoju slovenskej lichenológie. Súpis jej bibliografie a spomienky vyšli na konci roku 2009 (Uhlířová 2009, Guttová 2009). Keď malý Matúško vyrastie, aj z nich sa môže dozvedieť, aká bola jeho mamička šikovná.

ANNA GUTTOVÁ

Spomienka a bibliografia

Guttová, A. 2009. Mgr. Viera Slezáková, PhD. (rod. Orthová), 1973–2009. Bryonora. 44: 43–44.

Uhlířová, J. 2009. Vierka Slezáková odišla príliš skoro (28. 5. 1973–13. 11. 2009). Acta Rer. Natur. Mus. Nat. Slov. LV: 130–132.

Spomienka na doc. Ing. Františka Benčať'a, DrSc., Dr. h. c.

Dňa 18. septembra sa popredný slovenský dendrológ doc. Ing. František Benčať, DrSc., Dr. h. c. dožil významného životného jubilea – 80 rokov, čo sme si pripomenuli za jeho priamej účasti na Dendrologických dňoch 2009 v Arboréte Mlyňany dňa 22. 10. 2009. Nikto z prítomných účastníkov si však vtedy nemyslel, že jeho brilantný prejav o budúcnosti Arboréty Mlyňany je jeho posledným príhovorom a odkazom nielen prítomným dendrológom a botanikom. So smútkom sme prijali správu o jeho úmrtí v nedeľu 17. 1. 2009.

František Benčať sa narodil sa v Kozárovciach 18. 9. 1929. Základné

školské vzdelanie získal v rokoch 1935–1940 v Ľudovej škole v Kozárovciach a v Liskovej pri Ružomberku. Gymnaziálne štúdiá absolvoval na Štátnom gymnáziu v Zlatých Moravciach v rokoch 1940–1948 a v rokoch 1948–1952 študoval na Vysokej škole poľnohospodárskeho a lesného inžinierstva (VŠPLI) v Košiciach, odbor lesné inžinierstvo. Už počas štúdiá v rokoch 1951–1952 začal pôsobiť ako asistent na Ústave dendrológie a fytoecológie VŠPLI v Košiciach, odbor lesné hospodárstvo. Po presťahovaní fakulty do Zvolena rokoch 1952–1954 pôsobil na Ústave dendrológie a fytoecológie Vysokej školy lesnickej a drevárskej (VŠLD) vo Zvolene. V období od 16. 4. do 15. 8. 1954 bol externým riaditeľom Arboréta Mlyňany SAV, od 16. 8. 1954 až do 31. 12. 1989 zastával funkciu riaditeľa Arboréta Mlyňany SAV.

Okrem toho, že dlhoročne zastával funkciu riaditeľa Arboréta Mlyňany, bol aj predsedom Slovenskej botanickej spoločnosti pri SAV a podpredsedom Československej botanickej spoločnosti pri ČSAV.

Jeho celoživotným úsilím bol botanický výskum v oblasti dendrológie, s čím úzko súvisela aj otázka vytvorenia vedeckého pracoviska – Ústavu dendrobiológie SAV, ktorý budoval ako komplexné pracovisko, vrátane výchovy nových vedeckých pracovníkov. Dbal o spoluprácu Arboréta Mlyňany s poprednými výskumnými pracoviskami. Bol iniciátorom mnohých medzinárodných dendrologických konferencií, ktoré postupne prerástli do medzinárodných kongresov. Jeho vedecké a medzinárodné aktivity roku 1990 ocenili čestným doktorátom (Dr. h. c.) v Budapešti na univerzite Kertészeti és Élelmiszeri Egyetem Budapest (Universitas Horticulturae et Industriae Alimentariae).

Doc. Benčať celý svoj život zasvätil vede a výskumu v oblasti botaniky, presnejšie dendrológii a najmä introdukovaným drevinám. Jeho obľúbenou drevinou bol gaštan jedlý. Komplexné spracovanie rozšírenia, rajonizácie a pestovania cudzokrajných drevín na Slovensku bol na svoju dobu veľmi progresívny počin. Pri rozvíjaní vedeckého pracoviska sám vychoval viacero doktorandov, z ktorých mnohí, ako bývalí pracovníci Arboréta Mlyňany – Ústavu dendrobiológie SAV sú dnes významní vedeckí a pedagogickí pracovníci.

Doc. Benčať počas svojho aktívneho vedeckého pôsobenia napísal 70 odborných príspevkov, 111 pôvodných vedeckých príspevkov a monografií v našich a zahraničných vydavateľstvách, za ktoré získal viaceré ocenenia. Z nich najvýznamné boli za dielo *Atlas rozšírenia cudzokrajných drevín na Slovensku a rajonizácia ich pestovania* (Medaila a prémia Slovenského literárneho fondu, Pamätná Holubyho medaila, Národná cena SSR). Z ostatných vyznamenaní spomenieme Zaslúžilý pracovník SAV, SBS, Čestný člen Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnicke, potravinárske a veterinárne vedy pri SAV, Strieborná a Zlatú pamätnú medailu SAV. Zastával významné funkcie vo vedeckých a organizačno – riadiacich štruktúrach ČSAV, SAV, vysokých škôl aj štátnych orgánov.

Rodina, priatelia, kolegovia spolu so slovenskou botanicou obcovia citia smútok nad stratou človeka, ktorý svoj život zasvätil vede a štúdiu drevín. Odišiel človek múdry a priateľivý, ktorý miloval prírodu a ľudí.

Češť jeho pamiatke!

Za Západoslovenskú pobočku SBS
doc. Ing. GABRIELA JUHÁSOVÁ, CSc.
Ústav ekológie lesa SAV, Zvolen